

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 67

Maribor, četrtek 22. marca 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prašernova ulica št. 4

Uporni vladni poslanci

TUDI V VLADNI VEČINI SE ŽE POJAVLJA ODPOR PROTI PRORAČUNU IN FINANČNEMU ZAKONU. — ZANIMIV GOVOR DEMOKRATSKEGA POSLANCA.

BEOGRAD, 22. marca. Današnja seja skupščine je pokazala senzacionalen preokret v vrstah vladnih poslancev. Že na včerajšnji seji finančnega odbora se je pri glasovanju o dohodnini izražalo veliko nezadovoljstvo vojvodinskih radikalov, na današnji seji skupščine pa je tudi demokratiški poslanec Ognjanović na največje presenečenje vlade nastopil proti proračunu in finančnemu zakonu, češ da take politike pred svojimi volilci ne more zagovarjati.

Ker začetkom seje skupščine ni bil navzoč noben član vlade, je moral predsednik seje vsled protesta opozicije prekiniti. Čim so došli zastopniki vlade, se je nadaljevala razprava o finančnem zakonu in je prvi govoril posl. dr. Radović (SDS), ki je povdarjal, da so se vladne obljube izkazale kot prazne besede. Ljudstvu so naložena nova bremena, splošno gospodarsko stanje se je poslabšalo. Poslanec Demetrovič (SDS) je ostro ožigosal način proračunske razprave in ugotovil, da je naš parlament popolnoma pod komando policijskega

režima, kar povzroča nered v vseh panogah javnega življenja. Proračun je sploh iluzoričen, ker finančni zakon pooblašča ministre, da morejo izpreminjati posamezne proračunske postavke. Sicer pa je proračun tudi deficiten in fiktiven. Gospodarska kriza se je poostriala, davčna bremena so nezmanjšana, trgovinska bilanca pasivna.

Naravnost senzacija pa je vzbudil govor demokratiškega poslanca Velje Ognjanovića, ki je presenetil vso zbornico in posebno razburil vlado. Ognjanović je ostro obsojal vladno politiko ter izjavil, da ne more glasovati za tak zakon, ki ruši temelje parlamentarizma in izroča vso oblast par privilegirancem. Opozicija je njegov govor spremljala z viharnim odobravanjem.

Močen odpor proti proračunu in finančnemu zakonu se je pojavil tudi med vojvodinskimi radikali, ki so predložili vladi svoje zahteve in zagrozili, da bodo glasovali proti proračunu, ako vlada ne bo upoštevala njihovih želj.

Smrtne nesreče v gorah

17 DUNAJSKIH TURISTOV PONESREČILO. — LAVINE V TURAH IN KRKONOŠIH. — ČLOVEŠKE ŽRTVE.

SOLNOGRAD, 22. III. Sedemnajst dunajskih turistov je odšlo v sredo popoldne na Sonnblick (3103). Kasneje so vsi krenili proti višini Riffel. Ko so šli po nekem snežišču, se je odrgala velika plast snega in odnesla liki lavini vse s seboj v dolino. Štiri osebe so rešili, 13 pa jih še pogrešajo. Na kraj nesreče so takoj odšli orožniki sosednje orožniške postaje, vendar pa je malo verjetno, da bi se rešilna akcija posrečila, ker divja v gorah silen vihar.

Sonnblick je eden najlepših ledenikov in spada med najbolj znane in najbolj posečane vrhove v avstrijskih alpih. Na vrhu je celo leto oskrbovana planinska kočica in vremenska opazovalnica.

SOLNOGRAD, 22. marca. Pri prehodu čez Felberske ture so našli turisti včeraj moško truplo. Domneva se, da gre za Sebastijana Holzerja iz Monakova, ki odšel že 14. t. m. s svojim prijateljem Rajkom Webrom v planine. Sumi se, da se je najbrže v silnem viharju ponesrečil tudi Weber, kajti tudi o njem ni nobenih vestí. Vsi naporí rešilnih oddelkov, da bi našli ponesrečenca, so ostali dosedaj brez uspeha.

HIRSCHBERG, 22. marca. V Krkonošah je včeraj velika lavina zasula dva smučarja in ju odnesla s seboj v dolino. Dočim so enega rešili še zdravega, je drugi tako močno zasut, da sploh ni misliti, da bi ga bilo mogoče rešiti.

Sovjetska vlada proti Baldwinu

MOSKVA, 22. marca. Sovjetska vlada je objavila na Baldwinove izjave v angleškem parlamentu, v katerih je znova dokazoval pristnost znanega pisma Zinovjeva angleškemu socializmu, sledečo izjavo: »Vse izjave angleškega ministrskega predsednika glede dozdavnih izjav sovjetskih politikov, s katerimi je hotel Baldwin naknadno dokazati pristnost zloglasnega pisma Zinovjeva, so popolnoma izmišljene. Njihovo zlobo kaže posebno dejstvo, da je sovjetska vlada takoj po objavi falzifikata predlagala angleški vladi, da naj se sestavi poseben odbor, ki naj preišče izvor tega pisma, kar pa je angleška vlada odklonila.« Moskvska »Izvestija« ostro komentirajo Baldwinovo izjavo in pravijo: »Če bi se tudi druge vlade posluževale takih metod kakor Angli-

ja, potem bi se mednarodni običaji in politični položaj neprestano izpreminjali.

Popis brezposelne inteligence na Madžarskem

Madžarska vlada je odredila popis duševnih delavcev, ki nimajo nobene zaposlitve. Popis je bil te dni končan, prirejen pa seveda ni bil za to, da bi se nezaposlenim pomagalo, temveč samo zato, da se dobi statistika nezaposlenih duševnih delavcev. Naravno, da se bo vlada trudila, da v bodočnosti na kakšenkoli način zaposli intelektualne delavce. V popisni poli je tudi vprašanje, kakšno posebno željo ima nezaposleni duševni delavec. Zanimivo je, da je 90 odstotkov nezaposlenih izpolnilo to rubriko približno sledeče: »Dajte nam posla, pa naj bo že kakršnokoli. Glavno je, da bomo zaposleni!«

Afera našega gledališča

Afera? Da, afera! V trenutku, ko je bila s soglasjem naše SLS državna subvencija za naše narodno gledališče v Mariboru v letošnjem proračunu popolnoma pokopana, je postala vsa zadeva afera: za obstoj gledališča zelo tragična, za javnost pa politična. Z nobeno še tako lepo frazo in gesto se ne da izbrisati dejstvo, da je g. prosvetni minister Grol v seji finančnega odbora Narodne skupščine dne 20. t. m. izjavil, da je bila podpora mariborskemu gledališču iz državnega proračuna črtana s soglasjem SLS v vladi.

Spominjamo se pri tej priliki ankete, ki se je vršila pred leti v mariborski magistratni posvetovalnici, sklicana od takratnega župana g. Grčarja. Šlo je za zelo prekäarno vprašanje: takratni finančni minister g. dr. Stojadinović je kljub drugačnemu sklepu v finančnem odboru dal v proračun natisniti samo znesek 200.000 Din kot podporo mariborskemu narodnemu gledališču namesto sklenjenih 700 ali 800.000 Din. Reklo se je takrat, da je to napravil iz maščevanja, ker ga v mariborskem volilnem okrožju nismo hoteli kot nosilca radikalne kandidatne liste izvoliti za poslanca. Iz vse zadeve je nastala mučna afera in je na omenjeni anketi poslanec g. Vesenjāk na uprav demagoški način izrabljal vso stvar politično za svojo stranko.

Danes, ko so klerikalci v vladi in imajo v rokah moč, da bi preprečili ta težki udarec našemu kulturnemu zavodu v obmejnem Mariboru, se je zgodilo še hujše. Iz državnega proračuna je črtana sleherna podpora z vednostjo in s soglasjem one SLS, ki je imela sicer vedno polna usta o kulturnih potrebah slovenskega naroda. Človek se mora pri tem nehote vprašati, kakšne cilje zasleduje pri tem svojem postopanju SLS. Nehote se vsiljuje človeku misel, da tiči za vsem že zopet politična špekulacija: SLS ima danes v rokah moč v oblastni skupščini in v oblastnem odboru ter tudi deloma v mariborski mestni občini. Ker se smatra sedaj mariborsko Narodno gledališče za oblastno gledališče, je pa dana

verjetnost, da hoče SLS kot politična stranka dobiti ta naš kulturni zavod popolnoma v svojo oblast, da bi — kakor vse drugo, kar ima v svoji lastnosti kot danes še najmočnejši politični faktor v oblasti v svojih rokah, — služil tudi ta kulturni zavod njenim partizanskim ciljem.

Za enkrat se udajamo še dobri veri, da temu ni tako in da SLS kljub vsej svoji politično-moralni pokvarjenosti ne zasleduje tega cilja, ampak da hoče to, kar je v Beogradu s svojo servilnostjo radikalnim hegemonistom zagrešila, morda vedarle vsaj tukaj popraviti z dobrimi dejanji. Dejstvo je, da je danes naše mariborsko Narodno gledališče poleg svojih skromnih dohodkov navezano na to, da mu mestna občina in pa oblastna samouprava v pripoznavanju velike kulturne misije zavoda stojita s krepko moralno in tudi materialno podporo ob strani brez kakršnekoli zahrbtnje politične misli ali aspiracije. Obisk Narodnega gledališča skoro pri vseh predstavah letošnje sezone dokazuje, kako krvavo potreben nam je ta naš kulturni zavod. Obiskovalci posameznih predstav se ne rekrutirajo samo iz Maribora, ampak vidimo skoro pri vsaki predstavi udeležence tudi od zunaj iz raznih krajev naše oblasti. Naše mariborsko gledališče je danes v resnici postalo ne samo mariborski lokalni, ampak oblastni kulturni zavod prvega reda. Zato je pa tudi logično in potrebno, da naša oblastna samouprava žrtvuje za obstanek in napredek našega gledališča več, nego je to določeno v oblastnem proračunu za letošnje leto. Mariborska oblastna samouprava ne sme ostati samo pri v proračunu specialno določenih 50.000 Din podpore, ampak se morajo najti iz fondov »za nepredvidene izdatke« še nadaljni večji zneski, ki naj kolikor mogoče nadomestijo izpadlo državno subvencijo ter omogočijo obstanek in razvoj našega gledališča.

SLS se mora pri tem zavedati, da teh podpor ne bo dala ona kot stranka, ampak da jih bo dala iz prispevkov davkoplačevalcev vseh strank.

Oboroževanje Amerike

ZEDINJENE DRŽAVE SE KLJUB PRO PAGANDI ZA RAZOROŽITEV VEDNO BOLJ OBOROŽUJEJO NA MORJU.

WASHINGTON, 22. marca. Danes je bil predložen kongresu osnutek zakona za zgradnjo ameriške vojne mornarice. Izdatki so proračunjeni na nič manj kot 359 milijonov dolarjev, kar znači za bodoče proračunsko leto največji investicijski izdatek od prve washingtonske razorižitvene konference. K tem izdatkom pa je treba prišteti še 10 milijonov rednih vsako-

letnih stroškov za gradnjo vojnih ladij. Dalje je določenih 200.000 dolarjev za poizkuse glede izboljšanja varnostnih naprav pri podmornicah, 48 milijonov za gradnjo 8 novih križark in 2 podmornic. Končno je odobren tudi kredit v znesku 8 milijonov dolarjev za gradnjo dveh velikanskih zračnih ladij, ki bosta še večji, kakor zrakoplov »Los Angeles«.

Odlikovanski blagoslov iz Jutrove dežele

Aman Ulah razdelil svojim nemškim gostiteljem, so izzvali velike politične debate. Socijalistični in drugi levičarski listi se norčujejo iz kanclerja dr. Marxa, ker je sprejel neko afganistansko odlikovanje in naslov afganistanskega vojvode. Listi prinašajo velike naslove »Herzog Wilhelm Marx von Afghanistan«. Naslovu se pridružujejo še številne karikature, ki kažejo kanclerja z ogromnim turbanom na glavi, z odlikovanjem krog vratu, rdečim vojvodskim plaščem in

Odlikovanje in naslovi, katere je kralj pisanim perzijskim pasom, polnim bodal in revolverjev. Predsednik državnega zbora, socialni demokrat Loebe, je pa afganistansko odlikovanje in vojvodstvo vljudno odklonil in dopovedal afganistanskemu poslaniku, da nima uporabe za take reči po svojem političnem prepričanju. Monarhisti pa vedo povedati, da so se razni republikanci dali premotiti od odlikovanskega sijaja iz Jutrove dežele. Tako se sedaj od ene strani očita, druge zavrača in bo še precej časa minilo, predno se bodo duhovi pomirili

Angleži in indijski parlament

POVODOM NOVE USTAVNE DOBE. — VZOR PARLAMENTA.

Francozi se zelo zanimajo za indijski odpor proti Britaniji, ki je dosegel višek sedaj povodom konca stare in začetka nove ustavne dobe, ki naj bi s posebnim zakonom uredila odnose med britansko nadoblastjo in indijskim narodom. Največji pariški dnevnik je poslal v Delhi svojega poročevalca, da prisostvuje vsem sejam indijskega parlamenta, ki razpravlja sedaj o komisiji, katero je Anglija odposlala, da vsaj navidezno sporazumno uredi z Indijci osnutek zakona v novi desetletni ustavni dobi. Predsednik te komisije je Simons in komisija se kratkoma imenuje Simons-komisija.

Francoški novinar opisuje znamenito parlamentarno sejo, v kateri je indijska večina sklenila, da ne sme noben njen član sodelovati s Simons-komisijo. Levičarska nacionalistična stranka, Swarajstranka, je agitirala več mesecev v to svrhu ter je potom svojega časopisa in javnih shodov združila v bojkotu proti komisiji vse druge indijske politične skupine. Komisija, katero je odredila angleška vlada, sestoji iz sedem članov, ki imajo pravico prisostvovati vsem parlamentarnim sejam. Ko je komisija prispela v Indijo, so bile po mnogih mestih demonstracije in stavke, ki so se pa dale tolmačiti kot akcija levičarskih nacionalistov. Na to je Anglija že vajena, ni pa vajena na organiziran odpor vseh Indijcev brez različne strank. S tem nepriznanim hudim dejstvom pa morala računati že od pive parlamentarne seje.

Francoški novinar, ki opisuje to dramatično sejo, navaja s posebnim povdankom, da si je sir Simons predstavljal položaj v rožnati luči in da ni bil niti malo pripravljen na solidarni indijski odpor. S popolno gotovostjo je angleška komisija računala vsaj z eno britansko orientirano parlamentarno skupino, a se je tudi ta račun izjalovil.

Indijski parlament bi bil lahko vsem parlamentom za vzor. Razpravljajo se najvažnejše stvari, politična strast je pa lahko še v tako velikem razmahu, a jo še vedno zagrne in zavrne format vljudnosti in kulture. Levičarski nacionalist Lala Lajpatria iznaša proti Angliji najtežje očitke brez vsake zadirljivosti, kakor veliki epski pesnik. Tudi njegovi tovariši so mojstri besede, pravi pesniki in stoiki.

Mojstri in pesniki so v angleškem jeziku, kakšni morajo biti šele v svoji narodni govoric! — »Ničesar dobrega ni nam prinesla Anglija«, pravi Lala. »Radi kruha in masla ste prišli k nam, vladate in delate pa za svoje interese. Svarite nas pred anarhijo, ki bi baje nastala, če nas zapustite. Ali ne vidite, da je največja anarhija že sedaj, ko tolik narod nima nobenega vpliva na svojo usodo. In tisočkrat je boljši naš nered, kakor pa Vaš mir. Komisija je gramofon angleške birokracije, parlament pa naj bi bil stroj.«

Angleži pa mirno in redkobesedno navajajo, da nasprotniki kot intelektualci nimajo nobene prave legitimacije govoriti v imenu 320 milijonske nepismene mase. »Pa bi naučili pisati to maso. Vi vladarji in dobrotniki!« je promptni odgovor indijskih parlamentarcev. Od desnice, sestavljene iz mohamedancev, ki so britansko orientirani, nastopi govornik, ki skuša po ovinkih, priporočati komisijo. Sredi njegovega govora se pa dvigne toliko in toliko rok njegovih tovarišev, ki pozneje s kratkimi besedami predložijo predsedništvu parlamenta brozjavne spomenice milijonskih shodov, ki izjavljajo, da je predgovorniku odvzeto ljudsko zaupanje. Star in dobrodušen Anglež Lincey, ki živi že 30 let v Indiji, je poskušal doseči sporazum na ta način, da bi Indijci končno le potrdili komisijo ter stopili z njo v stike. Opozicijski voditelj Yayengar je pa dejal, da je edini izhod ta, da se sir Simons vrne domov k svojemu kralju ter si pridobi pooblastilo za novo konferenco. Na podlagi popolne enakopravnosti bi zamogla indijska inteligenca sodelovati. »To je edina pot, katero Indija Angliji odpira in sicer samo še danes, za jutri pa ne več. Proti volji svoje stranke, ki bi pot najrajši zaprla takoj, Vam stavljam ta predlog ter Vas svarim...«

Ko se je seja tako dramatično zaključila, so se pa Angleži in Indijci razšli v največji vljudnosti. Parlament nima niti enega člana, ki ne bi strogo čuval dostojanstva človeka in visoke zbornice. V najtežjih debatah doprinašajo indijski parlamentarci sijajne dokaze svoje stare civilizacije. Kako daleč so za njimi parlamenti, v katerih ne slovijo več poslanci po sili svojega uma, temveč po sili svojih pesti!

Briandove smešnice

Francoški državnik Aristide Briand je velik humorist, ki je napravil že dosti dobrih šal na naslov drugih, včasih pa tudi na svojega. Nekoč, ko je postal ministrski predsednik, je vzkliknil: »O škoda, da moram prehitro končati ribiško sezono«. Ko so mu pa rekli, da bo imel tudi kot ministrski predsednik še precej časa za ribolov, je pa odvrnil: »Kako neki, saj se bodo tudi ribe priključile opoziciji«. — Druga znana anekdota je v zvezi z znanim monarhističnim voditeljem Leonom Daudetom. Ta je bil nekoč v počitnicah v bližini Briandovega posestva Corberel. Dasi velik političen nasprotnik, je Daudet iz vljudnosti prišel na posestvo, da poseti Brianda, kakor sosed sosedu. Brianda pa ni bilo na posestvu in je zato Daudet naročil staremu oskrbniku, naj sporoči njegove pozdrave. »Da ne pozabite! Recite, da ga Leon Daudet pozdravlja!« — je še posebej zabijal staremu oskrbniku. »O ne, tega imena pa že ne pozabim!« — je odvrnil stari. — »Saj je gospod Briand z imenom Leon Daudet krstil našega največjega petelina.«

Za svežost peciva

Lekarnar Brauner v Pragi je iznašel sredstvo, ki ima v sebi veliko količino vitamina in ohrani pecivo 48 ur sveže. Ministrstvo za narodno zdravstvo v Pragi je na podlagi strokovne analize že odobrilo izdelovanje tega sredstva in se prične produkcija pod državno kontrolo že v najkrajšem času. Ta izum bo znatno pripomogel, da se odstranijo vse težkoče, ki izvirajo od prepovedi nočne dela v pekarnah. Pekovski delavci so proti nočnemu delu, peki, posebno večji, pa za nočno delo, da bi mogli svoje odjemalce preskrbeti jutraj s svežim pecivom.

Pol leta v sibirski tundri

Polarni raziskovalec Makarev se je pred kratkim vrnil v Leningrad. Bil je nad poldrugo leto v Gidanski tundri (močvirju), ki se razteza okoli gornjega toka reke Ob, na obali Severnega ledenega morja. Ta pokrajina je še tako neraziskana, da se more raziskovalec z mapo v rokah lahko pripraviti, da mnoge reke in jezera, ki so zaznamovani na zemljevidu, sploh ne obstoje ali pa obratno. Ekspedicija se je borila s strašnimi težkočami. Ponovno so bili primorani, da so potovali pozimi na jelenih pri temperaturi 60 stopinj pod ničlo, poleti zopet z lahkim čolni po rekah, polnih slapov. Preživljali so se izključno s konzervami. Ekspedicija je odkrila ogromno bogastvo tundre, posebno polno živali z dragocenim krznom, nebroj modrih lisic in severnih medvedov. Prebivalstvo tundre tvorijo Samojedi. Ekspedicija je prinesla s seboj nad 50 vreč dragocenih zbirk.

Slon in 8 urni delavnik

V Bombayju so pri nekem velikem stavbnem podjetju opazili, da se sloni, ki prenašajo bruna, ravno tako točno držijo osemurnega delovnega časa, kakor najbolj zavedni delavci. Najmočnejši slon je ves dan prenašal bruna na gotovo mesto in mu je ravno še eno ostalo, ko je zazvonilo konec dela. Ob zvonjenju se je slon obrnil sredi poti ter odkorakal proti hlevu. Hlapci so pa priskočili ter ga odganjali nazaj, da bi odnesel še zadnje brunó. Slon se je z rilcem bruna res oprijel, a ga ni spravil z mesta. Prignali so še enega slona, a tudi ta ni mogel pomagati. Vsi so se čudili, zakaj sta orjaka naenkrat tako opešala. Ko pa drugi jutro zazvonil k delu, je slon že pri svojem bremenu in kar včeraj ni šlo na noben način po sklepu dela, to je izvršil sedaj z lahkoto.

5 smučmi preko Pohorja

Večina mariborskih smučarjev je z veseljem pričakovala dveh praznikov, da zopet lahko pohitijo na zasneženo Pohorje. V soboto popoldan so vozili vlaki po Dravski dolini do najrazličnejših postaj smučarje, ki so nameravali v višave. Tudi skupina, ki jo je vodil g. Golubovič, je odrinila v soboto popoldan s precejšnjim številom udeležencev. Po običajni poti s Fale so krenili proti Klopnemu vrhu, ki je kot izhodišče za ture proti zapadnemu kot tudi vzhodnemu delu zelo priljubljena koča; škoda samo da je prostor koče nezadosten za današnje turistične potrebe. Prva etapa je bila absolvirana v treh urah.

Zgodaj zjutraj so zapustili smučarji kot čebelnjak polno koč na Klopnem vrhu in odrinili po dr. Brenčetuvi poti proti Pesku. Bilo jih je 21, med njimi 5 dam. Vreme ni bilo nič kaj zadovoljivo, a smuka zelo ugodna. Tudi Pesek je bil v dveh urah dosežen. Po odmoru pa se je kolona pomikala dalje proti »Rogljici«. Po enourni smuki, so izletniki konstatirali zmoto in se morali po neprevidnosti nekaterih mlajših vrniti zopet na Pesek. To je bila druga etapa. V tej koči so čakali Jožefa. Proti večeru jih je nekaj odšlo, tako, da je končno prenočevalo v tem malem prostoru 18 ljudi.

Jožef je prispel v najlepšem sijaju. Ko so nekateri zimski sportniki zgodaj šli iz koč, so sijale na nebu še zvezdice in lahko se je umikal mrak jutranji zori. Drevesa polna snega so postala ob prvih solčnih žarkih nebeško lepa in sploh vsa narava se je pokazala v najlepšem sijaju. V prelepem dnevu so smučarji zgodaj odrinili na Rogljo. Že pod vrhom so se jim zablížale Savinjske planine, Urška, Peca... Nepopisen razgled. Kolk vas je meščanov, ki si ne morete predstavljan, da nudi »ubogo« Pohorje toliko ne samo poleti ampak tudi pozimi svojim posetnikom?! Mimo Vitanjske bajte je vodila pot proti Jezerskemu vrhu. Šele tukaj se je začel pravi svet smučarjev — dolge planote. Vreme se je začelo izpreminjati, postajalo je oblačno. Pot se je bližala koncu. Zelo interesantna je bila pot proti Ribnici. Na neizvoženi skoraj le deni cesti so se spuščali smučarji v dolino.

Zbirka fotografskih posnetkov divne zimske narave obuja spomine udeležencev na krasote minulih dveh praznikov.

Nogomet in hazena prihodnje nedelje.

V nedeljo stopijo zopet štiri moštva v boj za točke, in sicer je srečanje sledeče: ISSK Maribor:SK Svoboda in SK Ptuj:SK Železničar. Prva ob 13.30, druga ob 16. Med prvo in drugo tekmo pa nastopi ob 15. hazenska družina SK Ptujja proti družini ISSK Maribora v prijateljski tekmi.

Publika bo torej imela zope priliko videti obširen program.

Službene objave MOLNP.

V nedeljo dne 25. III. bodo na igrišču ISSK Maribora sledeče prvenstvene tekme: Ob 10. ISSK Maribor rez.:SK Svoboda rez. Ob 13.30 ISSK Maribor:SK Svoboda. Ob 16. SK Železničar:SK Ptuj. Službujoči odborniki gg.: Wluterhalter, Pukl in Nerat.

Klubi se ponovno opozarjajo, da imajo postaviti pri vsaki tekmi po tri reditelje, ki se javijo pol ure pred pričetkom tekme pri službujočem odborniku.

Prvenstvena tekma SK Ptuj:SK Svoboda je preložena na 1. aprila.

Iz hazenskega podsaveza.

Na občnem zboru LHP dne 11. III. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Mayer (Ilirija), I. podpredsednik g. Krofтова (Atena), I. tajnica gđ. Ručeljeva (Ilirija), blagajničarka gđ. Mišičeva (Ilirija), tehnični referent g. Baltasar, odborniki ga. Polakova (Atena), gg. Vončina (Primorje), Miro Vodeb (ISSK Maribor), Samuda (Ptuj); ko pa bodo oblastveno potrjena nova pravila LHP, pridejo v odbor še kot II. podpredsednik g. dr. Robič (Mura), II. tajnik g. Šketelj (Primorje) in odbornika gg. Buleček (Slovan) ter S. Sancin (Mura).

Sport

Prvenstvena slika

je po nedeljskih tekmah v mariborskem okrožju naslednja:

1. Maribor	6 6 0 0 31:2 12
2. Rapid	7 6 0 1 24:3 12
3. Svoboda	6 1 1 4 6:19 3
4. Ptuj	6 1 1 4 7:30 3
5. Železničar	7 1 0 6 7:21 2

Ptuj je bil že od jeseni sem na tretjem, Svoboda pa na četrtem mestu; oba imata ves čas enako število točk (3). Po nedeljski tekmi pa je odpadel Ptuj na četrto mesto in napravil prostor Svobodni. Količnik je namreč pri Svobodni minus 3.16, pri Ptujju pa minus 4.28. Po istem računu je tudi Maribor ostal na prvem mestu, čeprav ima z Rapidom enako število točk (12). Prvi ima količnik plus 15.5, drugi plus 8.

Stanje prvenstva v rezervah pa je naslednje:

1. Železničar	3 1 2 0 8:6 4
2. Maribor	1 0 1 0 3:3 1
2. Rapid	1 0 1 0 2:2 1
3. Svoboda	1 0 0 1 1:3 0

Turki v Zagrebu.

Za Veliko noč bodo imeli Zagrebčani priliko prisostvovati dvema zanimivima tekmama: na nedeljo igra nogometna reprezentanca Jugoslavije z reprezentanco Turčije, v ponedeljek pa se sreča Gradjanski v predstavništvom Carigrada.

Sokolstvo

Družabni večer ptujskega Sokola, V soboto dne 17. III. se je vršil sedmi družabni večer sokolskega društva v Narodnem domu. Udeležba žal tudi na tem večeru ni bila taka, kakor bi to bilo želeli. Ptujčani so pač nepopoljšljivi družabniki. Večer je otvoril br. podstarosta Komac in podal besedo prvemu predavatelju br. Šestanu, ki nas je seznanil z bogato zgodovino srbskih narodnih pesmi. Vodil nas je od tužnega Kosovega h kraljeviču Marku, despotu Stepanu, Petru II. Njegušu, pesnika Gorskega venca, pa do srbskih vstankov in današnjih dni. Na željo poslušalec je moral predavatelj čitati na to še nekaj bugarske in Hasanaginice. Drugo predavanje o ideji, ki ga je imel br. Šterk, je bilo aktualno posebno za današnje ptujске razmere, ko se naša inteligenca tako rada odteguje sokolskemu delu. Takih predavanj bi bilo želeli še več. Oba predavatelja sta žela od navzočega članstva zasluženo priznanje. Večer je bil zamišljen tudi kot odhodnica vrlega delavca br. Preloga, ki je jedva prišel k nam in se z vso vne-mo posvetil sokolskemu delu, a se zopet vrača k Celjanom, katerim ga pač zavidamo. V imenu društva se je poslovil od br. Preloga br. podstarosta in mu želel na pot naš krepki zdravo. Želimo, da sokolsko društvo teh družabnih večerov ne opusti, ker je izmed neštetihi poklicanih društev v Ptujju edino, ki je prirejalo predavanja in gojilo družabnost. Že danes pa opozarjamo na sokolsko akademijo, ki se bo vršila v nedeljo dne 1. aprila v mestnem gledališču. Pokažimo vsaj ob tej priliki, da znamo ceniti delo društva, ki je gotovo najmarljivejše v mestu!

Sedem stoletnikov

Niti Voronov niti Steinach ne moreta dati ljudem one sile, ki jim jo nudijo visoke gore, sveži zrak in zmerno življenje. Vsaj dosedaj nismo slišali, da bi kakšen »pomlajevalec« pomladil stoletnega starca. Blago podnebje Španije, čisti gorski zrak in naporno delo na polju pa so ohranili pri življenju in moči celo sedemčlansko rodbino, od katerih je najmlajši 102 leti star. Mati, Marija Perija Perez, živi na Portugalskem. Ima že 127 let in je popolnoma zdrava in živahna. Z njo živi pet otrok, od katerih nima nobeden pod sto let. Najmlajši je Pose Perez in živi pri Kartagini. Star je 102 leti in zelo zgovoren. Rad pripoveduje o svojih potovanjih po Ameriki, Egiptu, Franciji in Italiji. Pose Perez upa, da bo živel še dolgo in dosegel vsaj takšno starost, kakršno je že sedaj dosegla njegova mati. Ostali bratje ga nazivajo še vedno »mali kričač«, kakor v otroških letih. Ta priimek se ga torej drži že 102 leti.

Hans Dominik:

Oblast treh

Se par sekund, potem se mora javiti Silvestrov glas. Potem bo od njega sama izvedela, kako da se je iztekel požar v Linnaisu in kje da se nahaja sedaj s svojimi prijatelji.

Jana je sedela in čakala na odrešilne besede. Čakala je, medtem ko so se trenutki kopičili v minute in minute v četrture.

Aparat ni izpregovoril. Ona pa ni mogla vedeti, da je Silvester v istih trenutkih usmerjeval žarilo na severnem tečaju in opazoval njeno sliko na motni plošči daljnovidne naprave. Da je opazoval njeno nestrpno čakanje in da je že stokrat preklel okolnost, da antene telefonske zveze še niso bile napete. Vedela je samo, da čaka zaman na Silvestrov glas in moreč dvom se je pričel polasčati njenega srca.

Glossinove besede so ji prišle na misel. Ali je morda vendarle res, da...? Ali je morda poročilo časopisa, katerega ji je dal dr. Glossin, morda le odgovarjalo istini?

Drug udarec, ki bi mogel streti hipnotični zapah, ga morda moral streti, je zadel Jano brez Glossinovega prizadevanja. Zadel jo je, ker v oddaljenosti šeststotih milj v ledu in snegu nekaj žic ni bilo pravočasno napetih.

Minute so potekale. Ura je odbila pet. Čas, katerega naj bi Jana pustila vsak dan goriti elektronske žarnice na svojem sprejemnem aparatu in čakala na Silvestrov poziv, je potekel.

Postalo ji je jasno, da se Silvester danes ne bo oglasil... Nekaj se mu je moralo pripetiti... Bil je...

Ni domislila stavka do konca. Navdahnjena od nenadnega impulza je skočila pokonci in sklenila prenačljeno in nepremišljeno dejanje. Toda navdajalo jo je tisti trenutek samo eno čustvo, da mora proč. Proč in iskati Silvestra, dokler ga ne najde.

Previdno je odprla vrata v sobo starih zakoncev. Leta dva se še nista zbudila iz svoje popoldanske dremavice. Tiho je zopet zaprla vrata. Naglo je s tresočini

se rokami pospravila v usnjato ročno torbico nekaj najpotrebnejših stvari. Nekaj vrstic za gostitelje. Da gre na pot, da poišče svojega moža.

Na vratih je obstala in še enkrat s pogledom objela skromno sobico, kjer je preživela zadnje srečno uro s Silvestrom. Tamkaj je stal še električni sprejemni aparat, s pomočjo katerega je mogla vedno in kjerkoli slišati njegov glas, če jo pokliče. Hitro je stopila po nje in si ga obesila okoli ramen. Nato pa je tiho in neopaženo zapustila stanovanje. Toda ne tako neopaženo hiše.

Dr. Glossin jo je videl, ko je stopila na cesto. Sledil ji je. Najprej v cestno železnico, nato v letalo. Pri tem je skrbno pazil, da bi ga zagledala tudi ona. In da bi je ne zgubil iz vidika.

Telenergetično Silvestrovo žarilo je delovalo s posebno, od njega prvič v čisti in koncentrirani obliki proizvajano vrsto energije, v vseboval, na poseben način nakopičeno, samo malenkostno količino te energije.

Da se more razlagati kljub temu velikanski učinek žarila, je treba pomisliti na dvoje. Predvsem na avtomatično obnovo izrabljene energije. Kaleči želod vsebuje samo neskončno majhno količino oblikovne energije. Toda malenkostna količina zadostuje, da nastane iz obstoječih snovi pod vplivom solnčne svetlobe veliko hrastovo drevo.

S tem pa prvotna oblikovna energija nikakor ni izčrpana. Nasprotno, ista se avtomatično povečava, ker drevo, ki je nastalo iz prvega semena, rodi nešteto novih želodov.

Na isti osnovi se v aparatu nakopičena oblikovna energija z delovanjem aparata ni izčrpavala, temveč se je avtomatično obnavljala in ostala vedno na isti višini.

Drugič pa je treba znova povdariti, da je žarilo samo oproščevalo, prožilo povsod v prostoru nahajajočo se vezano energijo, kot n. pr. izproži pritisk na puškin petelin v naboju nahajajočo se kemično energijo. Samo veličina in oblika žarečih elementov so omejevale učinek, ki se ga je moglo z aparatom doseči.

Zadnje veliko žarilo je preračunal Silvester na najvišji učinek desetih milijonov kilovatov ali okroglo trinajst milijonov konjskih sil.

Te številke predstavljajo ogromno silo, ki se je mogla tekom ur in dnevov kopičiti v neomejenost. S stroji take učinkovitosti je bilo potrebno previdno ravnanje, da ne bi nastopil učinek po neprevidnosti na nezaželenem mestu.

Ničesar se ni moglo pripetiti, dokler se je z aparatom pravilno ravnalo, dokler se je pazilo na enostavne predpise njegovega oskrbovanja. Toda v to svrhu je bilo treba pazljivosti. Oni, ki je upravljal aparat, ni smel biti brezumen od strahu in razburjenja, kot je bil Silvester oni dan, ko je ob šestih četrtega dneva, ki ga je preživljala trojica prijateljev na severnem tečaju, odhitel od aparata.

Ob štirih popoldne tega dneva je Silvester usmeril žarilo, spojil novo telefonsko napravo in je hotel poročati Jani o svoji rešitvi. Usmeril je žarilo na znano mesto in spravljal na motno ploščo daljnovidne naprave sliko Janine sobe v Düsseldorfu. Vsak predmet daljnega prostora je točno videl. Samo sprejemnega aparata, katerega je bil dal Jani ob sivevu, ni našel. In Jane same ni bilo nikjer.

Silvester je pričel iskati. Usmerjeval je aparat in preiskal z rastočo razburjenostjo vsak kotiček v Termolenovi hiši. Ogedal si je obe, tako dobro poznani mu sobi. Zagledal je starega gospoda Termolena in njegovo ženo Luizo. Videl je, da sta potrti in da se živahno razgovarjata o nečem. Nato je iskal Jano po cestah. Slike vseh krajev in mest, ki jih je skupno z Jano obiskal v Düsseldorfu, so se vrstile na motni plošči pred njim. Iskal jo je z rastočim strahom in vedno bolj zmeden, dokler ni po dolgih, brezuspešnih urah obupan opustil iskanje.

Atma! — je bila njegova prva misel. Atma mu mora pomagati. Atma pač poseduje sredstva in moči, da poišče, kar sam kljub svoji čudoviti iznajdbi ni mogel najti.

Zapustil je žarilo in tekkel po rovih in dvoranah, dokler ni našel Atme. Ta se je razgovarjal z Erikom Truworjem.

Besede in stavki so zveneli na njegova ušesa, toda on v svoji razburjenosti ni pazil nanje.

»Prisili, ne da raniš! Uporabljal oblast, ne da ubijaš!»

»Če bo šlo, Atma. Nočem moriti. Toda ali naj ne uporabim oblasti, če bi pri

tem prišlo nekaj upornikov ob življenje?»

»Ne! Z oblastjo smo tudi prevzeli dolžnost uporabiti jo. O uporabi smo dolžni dati obračun. Veličina oblasti nam omogoča izhajati tudi brez ubijanja.»

Ukazujoča, nepremagljiva volja je sijala iz Indijčevih oči. Njegovo mirno, brezstrastno govorjenje je vplivalo tudi na Sylvestra. Potrt in razburjen je vstopil v sobo. Prežet ene same misli, da poprosi Atmo za pomoč. Sedaj pa je pozabil na svoje skrbi in želje ter zapadel Indijčevemu vplivu.

Vsedel se je na bližnji stol, da počaka konec razgovora. Atma se je s kratkim pogledom ozrl nanj in globoko usmiljen se je za trenutek začrtalo v njegovo bronasto obličje.

»Jana se ne nahaja v nevarnosti.»

Atma je izpregovoril te besede polglasno. Erik Truwor jih je menda preslišal. Na Sylvestra pa so vplivale kot hladilni balzam.

»Jana se ne nahaja v nevarnosti.»

Tiho je sam zase nešteto krat ponavljal tolažilne besede in se je pri tem čim dalje bolj pogrezal v naslonjač. Polastila se ga je reakcija. Sele sedaj je občutil vso napornost zadnjih dni. Podnevi v delavnici. Ponoči zaposlen z napenjanjem brezžičnih anten. Samo redke ure počitka vmes. Njegovo srce je pričelo biti slabotnejše, svinčena trudnost ga je objela, medtem ko je še vedno avtomatično ponavljal besede: »Jana se ne nahaja v nevarnosti.»

Njegove misli so pričele begati. Kakšno življenje pa pravzaprav živi. Pustolovsko, žigosan od usode, preganjan od vsega početka. Samo enkrat je zaplaval njegov življenski čoln v mirne vode. Takrat v Trentonu, ko se je mirno udeleževal v svojem poklicu pri državnih delavnicah. Ko mu je dom Hartejevih postal druga domačija, ko mu je vzvevčela nežna ljubezenska sreča. Kateri demon ga je takrat preotil, da se je pojal za iznajdbo, tem odkritjem, ki je stalo za njegovega očeta svobodo in življenje. Ali ni bila nesreča nerazdružljivo zvezana s tem problemom? Ali ni prinašal poizkus rešiti ga, smrt in pogubo vsakomur, ki se je pečal z njim.

Separirana soba

z dvema posteljama se odda. — Sodna ul. 26 vrata 2. 624

Trgovski lokal na deželi

vzajem v najem. Ponudbe pod šifro »L« na upravo lista. 629

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadruga v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

Dobra koleša

185

se izposojujejo samo pri tvrdki **Justin Gustinčič**, Maribor, Tattenbachova 14

Za 4 Din

dobite kranjsko klobaso s hrenom, 1 kruh, 1 cigareto in kozarec pristnega dalmatinskega vina ali porcijo pečenih morskih rib, 1 kruh, 1 cigareto in kozarec vina samo v 623

„Prvi dalmatinski kleti“

Maribor, Mesarska ulica 5 J. Povodnik

Za spomlad

so že došle moderne **srajce**, najnovejše oblike **ovratnikov**, moderne **samoveznice**, vse vrste **nogavic in čevljev**

kakor vse drugo modno blago za vsakrni okus in kot že splošno znano po izredno nizkih cenah edino v modni trgovini!

Josip Karničnik, ki se nahaja sedaj

na Glavnem trgu 11

V AŠA ŽELJA
SE VAM IZPOLNI

IN IMELI BODETE OBLEKO IN PERILO IZ NAJBOLJŠEGA IN NOVOMODNEGA BLAGA PO ZELO NIZKIH CENAH, AKO SI ISTO NABAVITE PRI TVRDKI

I. N. ŠOSTARIČ - MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA STEV. 13

Upravništvo posestev „Josipdol“, Ribnica na Pohorju, postaja Biezno-Ribnica išče za svojo kantino stalnega

dobavitelja sadjevca

(mošta). Išče se samo dobro, okusno blago. Oferte z malimi vzorci je nasloviti na gornji naslov. 579

Spominjajte se CMD!

Občinskim uradom in raznim podjetjem priporočamo

Občni državljanski zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino 155 Din

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadruga v Mariboru
Aleksandrova cesta 13